

SYLLABUS (I ciklus studija)

Odsjek	Odsjek za pedagogiju Studijski program: <i>Pedagogija i Specijalna pedagogija</i>				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	DIDAKTIKA 2				
Šifra/kod	FIL PED 312	Status (obavezni ili izborni)	obavezni	ECTS	Jednopedmetni: 6 Dvopedmetni: 3
Ciklus studija	I ciklus	Semestar	VI; ljetni	NPP 2019/2020	
				Studijska godina	2025/2026. 2026/2027. 2027/2028.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	U skladu s Nastavnim planom i programom.				
Jezik izvođenja nastave	B/H/S jezik				
Nastavnik	Ime i prezime	Prof. dr. Sandra Bjelan			
	Kontakt podaci	Kabinet: 104/II E-mail: sandra.bjelan@pedagogijaffsa.com sandra.bjelan@ff.unsa.ba Telefon: 033 253 142	Termin konsultacija	Prema rasporedu konsultacija	
Saradnik	Ime i prezime	v. asist. Belma Alić Ramić, MA			
	Kontakt podaci	Kabinet: 104/II E-mail: belma.alic.ramic@ff.unsa.ba Telefon: 033 253 142	Termin konsultacija	Prema rasporedu konsultacija	
Sedmični broj kontakt sati		predavanja	seminar	vježbe	
	Jednopedmetni studij	2	1	2	
	Dvopedmetni studij	1	0	1	
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	U okviru nastavnog kolegija <i>Didaktika 2</i> , a nakon realiziranih sadržaja iz nastavnog kolegija <i>Didaktika 1</i> , studenti i studentice će biti upoznati sa sadržajima iz oblasti podučavanja i učenja u nastavi; planiranja i programiranja u nastavi; organizacije procesa podučavanja i učenja; oblika, metoda i tehnika nastavnog rada, te nastavnih sredstava i nastavnih pomagala; pripremom za realizaciju nastavnog sata i didaktičku refleksiju. Studenti će biti upoznati i sa specifičnostima dokimoloških procesa, te metodologijom didaktičkih istraživanja.				

Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Cilj kolegija je proučavanje i istraživanje fundamentalnih problema didaktičke teorije i odgojno-obrazovne nastavne prakse. Osnovni zadaci su: temeljito ovladavanje fundamentalnim sadržajima didaktike, osposobljavanje za uočavanje i procjenjivanje didaktičkih problema, ovladavanje oblicima i metodama nastavnog rada, osposobljavanje za čitanje znanstvenih i stručnih tekstova, kontinuirano praćenje didaktičke teorije, istraživanje didaktičkih problema i primjena rezultata istraživanja za unapređenje nastavne prakse.
SDG (cilj održivog razvoja)	SDG4 – Kvalitetno obrazovanje SDG10 – Smanjenje nejednakosti
Ishodi učenja	<p>Studenti i studentice će, nakon odslušanog sadržaja iz nastavnog predmeta, realiziranih nastavnih aktivnosti/zadataka i položenog ispita, moći biti u stanju:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. definirati osnovne didaktičke pojmove, 2. usporediti karakteristike različitih oblika nastavnog rada, 3. samostalno kreirati pripremu za nastavni sat, 4. demonstrirati upotrebu nastavnih metoda i tehnika u konkretnim nastavnim situacijama/nastavnim satima, 5. argumentirano primijeniti različita nastavna sredstva i pomagala, 6. kreirati algoritam korištenja udžbenika, 7. pripemiti materijal za procjenu učeničkog postignuća, 8. kreirati prijedloge optimalne realizacije nastavnog procesa na temelju praćenja i istraživanja didaktičkih pitanja u neposrednoj nastavnoj praksi.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Upoznavanje studenata s načinom rada, obavezama i očekivanjima
2.	Zakovitosti u didaktici, principi i pravila nastave
3.	Temeljna nastavna umijeća: planiranje i programiranje u nastavi
4.	Temeljna nastavna umijeća: pisanje pripreme za nastavni sat
5.	Artikulacija nastavnog sata i konstruktivno povezivanje elemenata
6.	Oblici organizacije i realizacije nastave
7.	Pojam, klasifikacija i specifičnosti metoda nastavnog rada
8.	Polusestrialna provjera znanja studenata
9.	Tehnike podučavanja za aktivno učenje
10.	Nastavna tehnologija: didaktički mediji i nastavni objekti, sredstva i pomagala (<i>Posjeta Uredu za podršku studentima Univerziteta u Sarajevu</i>)

11.	Uloga školskog pedagoga u praćenju i unapređenju nastavnog rada
12.	Dokimologija i vrednovanje učeničkog postignuća
13.	Visokoškolska didaktika: specifičnosti i izazovi
14.	Metodologija didaktičkog istraživanja
15.	Sistematizacija gradiva i evaluacija rada u semestru
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
I TERMIN	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
II TERMIN	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja, seminar i vježbe realiziraju se u skladu s prirodom sadržaja podučavanja i učenja. Nastavni sadržaj realizira se kroz kombinaciju frontalnog, grupnog, rada u paru i individualnog oblika rada uz individualizaciju procesa i pristupa. Metode nastavnog rada koje se koriste u nastavnom procesu su: verbalno-tekstualne (usmeno izlaganje, razgovor i rad na tekstu), te ilustrativno-demonstrativne uz praktični rad (realizaciju aktivnosti i posjeta u osnovnim i srednjim školama) uz primjenu kreativnih RWCT tehnika. S obzirom na prirodu sadržaja i specifičnost nastavnog predmeta, interaktivni i praktični rad studenata su najčešći načini realizacije nastavnog procesa u ovom semestru.																								
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	<p>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Red. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Izveštaj</td> <td>10 bodova</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Didaktički praktikum</td> <td>20 bodova</td> <td>20%</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Polusestrialni ispit</td> <td>20 bodova</td> <td>20%</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>Završni ispit</td> <td>50 bodova</td> <td>50%</td> </tr> <tr> <td colspan="2">Ukupno:</td> <td>100 bodova</td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table> <p>Navedene aktivnosti od red. broja 1 do 3 su predispitne aktivnosti, a predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:</p> <ul style="list-style-type: none"> Izveštaj o posjeti instituciji je individualna obavezna predispitna aktivnost za sve studente bez obzira u kojem statusu studiraju (redovni, redovni-samofinansirajući i vanredni studij). Studenti će u toku semestra napisati 	Red. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Izveštaj	10 bodova	10%	2.	Didaktički praktikum	20 bodova	20%	3.	Polusestrialni ispit	20 bodova	20%	4.	Završni ispit	50 bodova	50%	Ukupno:		100 bodova	100%
Red. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																						
1.	Izveštaj	10 bodova	10%																						
2.	Didaktički praktikum	20 bodova	20%																						
3.	Polusestrialni ispit	20 bodova	20%																						
4.	Završni ispit	50 bodova	50%																						
Ukupno:		100 bodova	100%																						

	<p>izvještaj nakon posjete instituciji koja će biti realizirana u okviru nastavnih aktivnosti i realizirati pripadajući zadatak. Upute o realizaciji ove aktivnosti studenti će dobiti blagovremeno. Izvještaj je potrebno predati u 13. sedmici nastave. Ova aktivnost boduje se maksimalno s 10 bodova.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Didaktički praktikum je individualna obavezna predispitna aktivnost za sve studente bez obzira u kojem statusu studiraju. Detaljne upute bit će date na prvom nastavnom susretu. Didaktički praktikum je potrebno predati u 15. sedmici nastave. Ova aktivnost boduje se maksimalno s 20 bodova. • Polusemestralni ispit je obavezna aktivnost za sve studente bez obzira u kojem statusu studiraju (redovni, redovni-samofinansirajući i vanredni studij) koja se realizira u pismenoj formi u terminima predviđenim za polusemestralnu provjeru znanja studenata. Na polusemestralnom ispitu student može osvojiti maksimalno 20 bodova. Ova aktivnost nije eliminatorna. • Završni ispit je aktivnost koja se realizira u pismenoj formi u terminima predviđenim za završnu provjeru znanja studenata. Na završnom ispitu student može osvojiti maksimalno 50 bodova. Završni ispit je eliminatoran. <p>Bodovi koji se ostvaruju tokom nastave, obzirom na karakter i funkciju koju imaju u ostvarivanju ishoda učenja, ne mogu se nadoknaditi na završnom ispitu.</p>
Skala ocjenjivanja	<p>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:</p> <p>10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda 5 (F) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova</p>
Literatura	<p><i>Obavezna literatura (odabrana poglavlja):</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Muminović, H. (2013). <i>Osnovi didaktike</i>. Sarajevo: DES 2. Filipović, N. (1981 ili 1988). <i>Didaktika 1</i>. Sarajevo: Svjetlost 3. Bognar, L. i Matijević, M. (2002). <i>Didaktika</i>. Zagreb: Školska knjiga 4. Vilotijević, M. (1999). <i>Didaktika 3</i>. Beograd. 5. Kiper, H. i Mischke, W. (2008). <i>Uvod u opću didaktiku</i>. Zagreb: Educa. 6. Mattes, W. (2007). <i>Rutinski planirati – učinkovito poučavati</i>. Zagreb: Naklada Ljevak 7. Bjelan, S. i Kafedžić, L. (2022). <i>Asistivna tehnologija u inkluzivnom obrazovanju</i>. Sarajevo: Ministarstvo za odgoj i obrazovanje Kantona Sarajevo. 8. Bjelan-Guska, S. i Manko, A. (2020). <i>Okruženje koje podstiče individualizirano učenje</i>. Modul 3. Sarajevo: Univerzitet u Sarajevu 9. Šušnjara, S; Bjelan-Guska, S; Kafedžić, L; Dedić Bukvić, E. I Dizdar, S. (2019). <i>Priručnik za visokoškolsku nastavu</i>. Sarajevo: Filozofski fakultet Univerziteta u Sarajevu; Način pristupa (URL): http://www.ff-eizdavastvo.ba/Books/Prirucnik-za-visokoskolsku-nastavu.pdf 10. Bjelan-Guska, S; Buzuk, E; Katavić, I; Klepić D. (2017). <i>Izazovi savjetodavnog rada školskog pedagoga s nastavnicima u funkciji unaprjeđenja kvalitete nastavnog procesa</i>. u <i>Suvremeni izazovi u radu (školskog) pedagoga – zbornik u čast Stjepana Staničića</i> ur. Marko Turk, Rijeka: Filozofski fakultet u Rijeci

	<p>11. Kafedžić, L. i Bjelan-Guska, S. (2015). <i>Primjer vršnjačkog ocjenjivanja u visokoškolskoj nastavi</i>. u Zbornik radova International konferenece EDUvision 2015 „Modern Approaches to Teaching Coming Generation”, Ljubljana: EDUvision. Dostupno na: https://bib.irb.hr/datoteka/800014.Zbornik_prispevkov_EDUvision_2015.pdf</p> <p><i>Dodatna literatura (odabrana poglavlja):</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Matijević, M. (ur) (2017). <i>Nastava i škola za net-generacije</i>. Zagreb: Učiteljski fakultet Sveučilišta u Zagrebu 2. Desforges, C. (2001). <i>Uspješno učenje i poučavanje</i>. Educa: Zagreb 3. Jensen, E. (2003). <i>Super nastava (nastavna strategija za kvalitetnu školu i uspješno učenje)</i>. Zagreb: Educa 4. Matijević, M. (2005). <i>Ocjenjivanje u osnovnoj školi</i>. Zagreb 5. Grgin, T. (1987). <i>Školska dokimologija</i>. Školska knjiga: Zagreb 6. Meyer, H. (2002). <i>Didaktika razredne kvake</i>. Zagreb: Educa. 7. Muminović, H. (2000). <i>Mogućnosti efikasnijeg učenja u nastavi</i>. Sarajevo: DES 8. Kiryacou, C. (1995). <i>Temeljna nastavna umijeća</i>. Zagreb: Educa 9. Časopisi i pedagoška periodika 10. Materijali s nastave
Napomene	<p>Tokom VI semestra, studenti će u okviru nastavnog predmeta <i>Didaktika 2</i> realizirati Praktičnu nastavu u ukupnom opterećenju od 2 ECTS (studijski program <i>Pedagogija</i>) i 1 ECTS (studijski program <i>Specijalna pedagogija</i>).</p> <p>Praktična nastava predstavlja vrlo značajan dio pripreme i osposobljavanja studenata za obavljanje poslova definiranih Nastavnim planom i programom. Praktična nastava realizira se načelno od 9. do 15. sedmice, a raspored i dinamika ovise o broju studenata te dogovoru s odgojno-obrazovnim ustanovama. O načinu realizacije <i>Praktične nastave</i> studenti će biti blagovremeno informirani.</p>

